

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ Α΄ ΒΑΘΜΟΥ

«Τρόποι σύγκλησης των συλλογικών οργάνων των δήμων
Άρθρο 11 του ν. 5043/2023 (Α΄ 91)»

Αριθμός Εγκυκλίου: 488

Α.Π.:35496/25-4-2023

ΑΔΑ:

Πίνακας περιεχομένων

A. Λήξη των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19	2
B. Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου	3

Με την παρούσα εγκύκλιο, παρέχονται πληροφορίες για τη διοικητική εφαρμογή των άρθρων 11 και 23, παρ. 1 του ν. 5043/2023 ([Α' 91](#)), αναφορικά με το τρόπο σύγκλησης και λήψης αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου, της οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής, καθώς και των συμβουλίων των δημοτικών κοινοτήτων και των συμβουλευτικών οργάνων των δήμων, μετά τη λήξη των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19.

A. Λήξη των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19

Με τις διατάξεις του άρθρου 78 του ν. 4954/2022 ([Α' 136](#)), ρυθμίζεται ο τρόπος σύγκλησης και λήψης αποφάσεων των συλλογικών οργάνων των Ο.Τ.Α. α' βαθμού κατά το χρονικό διάστημα ισχύος των μέτρων¹ για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19. Η ισχύς της διάταξης αυτής, εφόσον δεν καταργείται ρητά, εξαρτάται από την έκδοση ή μη κοινών **υπουργικών** αποφάσεων, οι οποίες προβλέπουν τη λήψη, αντίστοιχων, μέτρων γενικού περιεχομένου για τον ευρύτερο πληθυσμό της **Χώρας**.

Καθώς με την απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εθνικής Άμυνας, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης υπό στοιχεία. Δ1α/ΓΠ.οικ. 17849/24.03.2023 ([B'1954](#)) τα υγειονομικά μέτρα περιορίζονται σε συγκεκριμένα πεδία δραστηριότητας, χωρίς να προβλέπονται μέτρα γενικότερου περιεχομένου για τον ευρύτερο πληθυσμό της **Χώρας**, τα συλλογικά όργανα των δήμων (δημοτικό συμβούλιο, οικονομική επιτροπή, επιτροπή ποιότητας ζωής, συμβούλια δημοτικών κοινοτήτων και συμβουλευτικά όργανα των δήμων) **συνεδριάζουν από τις 14 Απριλίου 2023 και εφεξής αποκλειστικά με βάση τις πάγιες διατάξεις** οι οποίες διέπουν τη σύγκληση και τη λήψη των αποφάσεών τους.

Σύμφωνα, εξάλλου, με την παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 5043/2023 (Α' 91), όλες οι συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων που πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με το

¹Κατά το διάστημα ισχύος των μέτρων για την αποφυγή της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, εκδόθηκαν οι ακόλουθες εγκύκλιες οδηγίες από το Υπουργείο Εσωτερικών για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων των δήμων: αρ. 18318/13.03.2020 (Α.Δ.Α.: [9ΛΠΧ46ΜΤΛ6-1ΑΕ](#)), αρ. 40/ΑΠ20930/31.03.2020 (Α.Δ.Α.: [6ΩΠΥ46ΜΤΛ6-50Ψ](#)), αρ.163/33282/ 29.05.2020 (Α.Δ.Α.: [Ψ3ΧΝ46ΜΤΛ6-ΑΨ7](#)), αρ. 60249/22.09.2020 (Α.Δ.Α.: [ΩΟΝ346ΜΤΛ6-ΙΘ9](#)), αρ. 426/ 77233/13.11.2020 (Α.Δ.Α.: [6ΩΚΛ46ΜΤΛ6-ΥΔ4](#)), αρ. 643/69472/24.09.2021 (Α.Δ.Α.: [ΨΕ3846ΜΤΛ6-ΟΡ5](#)) και αρ. [46731/13.07.2022](#)).

άρθρο 78 του ν. 4954/2022 (Α' 136), μετά από την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης υπό στοιχείο Δ1α/ΓΠ.οικ.17849/24.03.2023 (Β' 1954), στις 24 Μαρτίου 2023, και μέχρι τη δημοσίευση του ν. 5043/2023, στις 13 Απριλίου 2023, θεωρούνται νόμιμες², εφόσον δεν πάσχουν από άλλους λόγους νομιμότητας.

Για διευκόλυνσή σας, για τη λειτουργία των συλλογικών οργάνων των δήμων κατά τις πάγιες διατάξεις, σας παραπέμπουμε στις ακόλουθες εγκυκλίους οδηγίες που έχουν εκδοθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών:

- αρ. 374/απ 39135/30.05.2022, με θέμα: «Λειτουργία οικονομικής επιτροπής και επιτροπής ποιότητας ζωής» (Α.Δ.Α.: [ΨΜΓΓ46ΜΤΛ6-Φ75](#)),
- αρ. 88/απ 59846/21.08.2019, με θέμα: «Λειτουργία κοινοτήτων» (Α.Δ.Α.: [611Ξ465ΧΘ7-ΝΛ4](#)),
- αρ. 67/απ 23624/14.4.2020, με θέμα: «Συμβουλευτικά Όργανα Δήμων» (Α.Δ.Α.: [ΩΒΗΒ46ΜΤΛ6-8Ω0](#)).

Β. Σύγκληση δημοτικού συμβουλίου

Με το **άρθρο 11** του ν. 5043/2023, θεσπίζεται η δυνατότητα το δημοτικό συμβούλιο να συνεδριάζει:

- δια ζώσης, στο κατάστημα της έδρας του δήμου ή
- μέσω τηλεδιάσκεψης, με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή
- με **μεικτό** τρόπο, δηλαδή δια ζώσης και ταυτόχρονα με τηλεδιάσκεψη.

Η συνεδρίαση του δημοτικού **συμβουλίου με** έναν από τους δύο τελευταίους τρόπους (είτε μέσω τηλεδιάσκεψης είτε με **μεικτό** τρόπο) μπορεί να λάβει χώρα μόνο μία (1) φορά τον μήνα³.

² Θεωρούνται, επομένως, νόμιμες οι συνεδριάσεις όλων των συλλογικών οργάνων των δήμων που το διάστημα αυτό έλαβαν χώρα διά περιφοράς, με τηλεδιάσκεψη ή δια ζώσης και με τηλεδιάσκεψη ταυτόχρονα.

³ Σύμφωνα με το άρθρο 67, παρ. 1 του ν. 3852/ 2010 ([Α' 87](#)), το δημοτικό συμβούλιο συνεδριάζει υποχρεωτικά μία (1) φορά το μήνα. Εάν η συνεδρίαση αυτή γίνει μέσω τηλεδιάσκεψης, τότε η τυχόν επόμενη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, εάν παραστεί ανάγκη, θα πρέπει να λάβει χώρα δια ζώσης.

Για **κάθε τρόπο** σύγκλησης του δημοτικού συμβουλίου κρίνονται σκόπιμο να επισημανθούν τα ακόλουθα:

- Η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, μέσω τηλεδιάσκεψης, λαμβάνει χώρα με κάθε πρόσφορο μέσο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο καθορίζεται στην πρόσκληση που απευθύνει ο πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου⁴. Τα θέματα της σύγκλησης, της απαρτίας, του τρόπου λήψης των αποφάσεων και γενικότερα της λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, όταν συνεδριάζει μέσω τηλεδιάσκεψης, ακολουθούν το ίδιο κανονιστικό πλαίσιο που διέπει και τη δια ζώσης συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου.
- Στην πρόσκληση σε μεικτή συνεδρίαση πρέπει να αναγράφεται ότι αυτή πραγματοποιείται δια ζώσης και ταυτόχρονα με τηλεδιάσκεψη και να ορίζεται προθεσμία ενημέρωσης του προέδρου του δημοτικού συμβουλίου αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο επιθυμεί κάθε σύμβουλος να συμμετέχει σε αυτή, δηλαδή είτε με φυσική παρουσία είτε με ηλεκτρονικά μέσα.
- Σε ό, τι αφορά τόσο στη δια περιφοράς συνεδρίαση, η οποία ρυθμίζεται από την παρ. 5 του άρθρου 67 του ν. 3852/2010, όπως ισχύει, όσο και το γενικότερο τρόπο λειτουργίας του δημοτικού συμβουλίου, εφαρμογή έχουν τα διαλαμβανόμενα στην αρ. 375/απ 39167/02.06.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών με θέμα «Λειτουργία Δημοτικού Συμβουλίου» (Α.Δ.Α.: [Ψ42Π46ΜΤΛ6-4ΙΓ](#)).

⁴ Για παράδειγμα, μπορεί να λάβει χώρα με εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης με δυνατότητα βιντεοκλήσης, skype, κ.λπ.). Στην περίπτωση, ωστόσο, χρήσης της υπηρεσίας e-presence (www.epresence.gov.gr), εφαρμογή έχει η κοινή υπουργική απόφαση υπ' αρ. 429/12.03.2020 ([Β' 850](#)), όπως τροποποιήθηκε με την όμοια υπό στοιχεία ΔΙΔΑΔ/Φ.37 Α.1/27/οικ.9413/06.05.2020 ([Β' 1704](#)), καθώς και η υπ' αρ. 1822/16.03.2020 (Α.Δ.Α.: [ΨΕΚ946ΜΤΛΠ-004](#)) εγκύκλιος του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση: info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

ΟΝΟΜΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
Γεωργακοπούλου Βιβή	2131364337
Αντωνίου Δημήτρης	2131364346
Γαλάνης Κώστας	2131364348
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	2131364332
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	2131364027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <https://www.ypes.gr>.

Ο Γενικός Γραμματέας Εσωτερικών και Οργάνωσης

Μιχάλης Ι. Σταυριανουδάκης

Αποδέκτες:

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας
3. Κ.Ε.Δ.Ε.
4. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υπουργού Εσωτερικών, κ. Μ. Βορίδη
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών, κ. Στ. Πέτσα
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης, κ. Μ. Ι. Σταυριανουδάκη
4. Γενικές Διευθύνσεις του Υπουργείου